

LO CADAFALCH Á BARCELONA.—EXECUCIÓ DE MOMPART.

Lo reo.—Isidro Mompert.

vuy fa vuyt díes, que després de disset anys de no haver succehit tal cosa, va alsarse 'l cadafalch á Barcelona. En ell morí, en garrot vil, lo reo Isidro Mompert, un minyó de 22 anys, fill de Canovellas, acusat d' haver comés un crim horrible.

En efecte, la matinada del dia últim de Juliol del any 90, penetrá furtivament en certa casa de uns coneguts seus, situada á Sant Martí de Provensals, ab l' intent de apoderarse de una suma que sabia havian cobrat, y aprofitá al efecte l' ausencia del amo que treballava á la fàbrica y de la mestressa que havia anat á la plassa. Pero no contá ab que á la casa hi havia una pobra nena de 11 anys, encarregada del cuidado de las criaturas, y per no ser descubert l' assessinà, com també assessinà á una criatura de 5 anys d' edat, filla de aquell desventurat matrimoni, deixant ilesa á una altra criatura de bressol. A continuació y no trobant la quantitat que buscava, s' apoderá de dos rellotjes de plata y 77 pessetas y mitja, propies de un rellogat que vivia ab aquella familia.

Realizada aquesta trista hassanya fugí per l' horti de darrera de la casa, tancant per precaució la porta del carrer. Lo crim produhí fonda indignació en lo poble de Sant Martí de Provensals.

Mentres s' estava sustanciant la causa contra Isidro Mompert, se descubrí que 'l mateix individu havia comés lo robu y la violació de una dona d' edat, per quals delictes sigué condemnat á un gran número de anys de presidi.

Extingint estava aquesta pena en lo correccional de Santonya, quan sigué traslladat á Barcelona, ahont lo govern disposá que s' realisés la seva execució. Fins que arribá á Manresa reclut en lo wagó celular y acompanyat de la guardia civil, no s' doná compte del verdader objecte del seu viatge. Arribá á Barcelona dijous al vespre, trist, abatut y plorant amargament. Tapantse la cara ab un tapabocas evitava las miradas de la numerosa multitud que havia acudit á la estació del ferrocarril. Fou traslladat á la presó en carruatge. Allá l' instalaren en los calabossos immediats al sitiament acostuma á guarnirse en semblants cassos la Capella, situats en l' últim pis del edifici del carrer de Amalia. Lo divendres á las vuyt del dematí sigué posat en capella. En aquest punt pot dirse que comensa l' agonia de aquest desventurat.

Lo criminal més empedernit inspira llástima, desde 'l moment que la justicia humana s' disposa á sacrificarlo. La pena de mort repugna sempre principalment per constituhir un atentat contra las lleys de la naturalesa. Aixís se comprén que s' practiquessen activas gestions per obtenir l' indult de Mompert, y evitar á Barcelona un espectacle dolorós, impropí de la cultura del nostre poble. Tot inútil. La justicia humana havia de cumplirse. L' execució capital havia de realisarse ab tot l' aparato espantós, grotesch y horrible, que conserva encare la legislació espanyola.

No descriurém los torments morals que sufri 'l reo en la capella. Ho ha fet la premsa diaria ab gran lux de detalls y pormenors. Mompert se mostrá sempre affigit, desconsolat, abatut. No pogueren mitigar la pena inmensa que sufria los ausilis que li prestaren los confreres de diversas associacions creadas ex-profés per assistir als reos condemnats á mort. Aumentaren encare aquesta pena las entrevistas dolorosissimas que tingué ab la seva pobra mare, ab los seus desconsolats germans, escenas desgarradoras que la ploma s' resisteix á escriure. Diversas autoritats, lo gobernador, lo bisbe y altres lo visitaren. Lo bisbe li digué ab molta rahó: «Los homes no perdonan.»

«Los homes no perdonan!» Vintiquatre horas de temps donan al reo per contar ún á un los instants que li quedan de vida, martiri moral tan bárbaro com inútil.

En tal situació s' trobava Mompert, quant lo butxi s' presentá á ferse càrrech d' ell. Lo butxi de l' Audiencia de Barcelona Nicomedes Mendez, es un home que fa gala de una gran suavitat, y usa un llenguatge fi y atent. Ningú sospitaria al véure'l que exercís tan odiós ofici. Ell se creu lo bras de la justicia. Al dir que n' ha mort á quaranta y tants no s' esborrona. Sols al pensar ab la seva filla s' commou; pero procura ocultarho. Una filla tenia que festejava ab un jove. Quan aquest averiguá que la seva promesa era filla del butxi, emigrá á Buenos Aires, per no recordarse may mes d' ella: y la pobre noya, al donarse compte de la seva desventura, s' suicidá. No per aixó ha deixat Nicomedes Mendez lo seu ofici. L' únich que procura, segons contan, es que fora dels cassos en que ha d' exercir las sevas funcions, ningú 'l conegui. A tal efecte s' deixa creixer la barba, y únicament cada vegada que ha de compareixer á executar una sentencia de mort se afayta previament conservant sols lo bigoti.

En aquesta forma s' presentá al reo Mompert, practicant la irrisoria cortesia de demanarli perdó. Després l' agarrotá pel cos, pels brassos; á continuació li vesti l' hoga infamant. La que posaren á Mompert era de color groch, bruta y asquerosa: l' hoga groga correspon als parricidas, per qual motiu lo president de sala que presenciava ls preparatius de la execució hagué de protestar, per correspondreli l' hoga negra. Ab una mica mes se fa ús de un dominó; pero dit president de sala no permeté que una prenda de roba que havia servit per anar als balls de máscara. s' empleés en una execució capital.

Quan Mompert sortí de la presó per ser executat en lo Pati dels Corders, immediat al edifici, una multitud inmensa omplia tot aquell espay. Mentida sembla que en un poble civilisat, existeixin encare tantas perso-

Lo butxi.—Nicomedes Mendez.

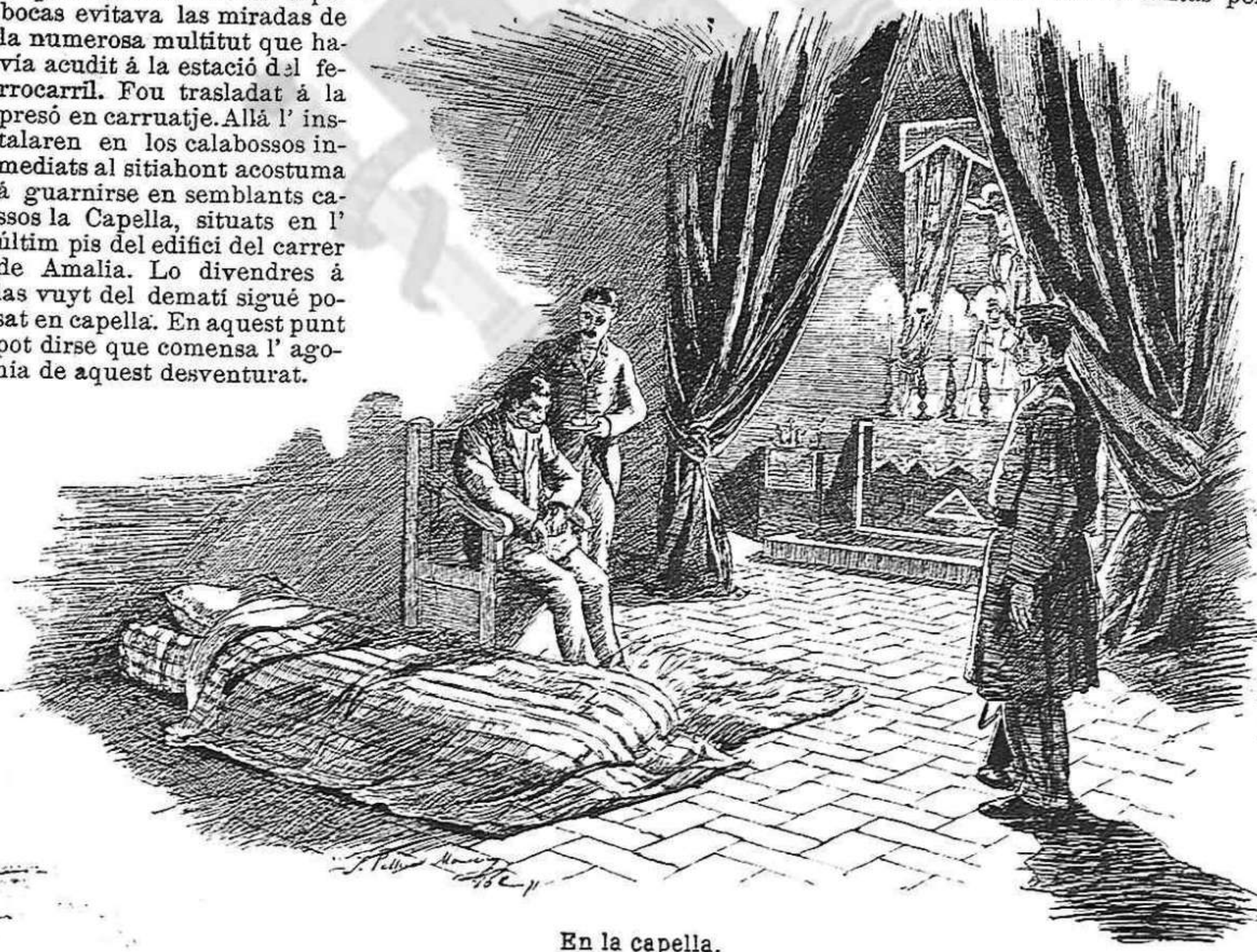
nas que s' deixin atraure per un espectacle tan trist y repugnant. Mompert anava mes mort que viu, sostingut per alguns capellans, arrossegant los peus, sense forsa per aguantarse. Ni la promesa del cel que li havian fet los sacerdots que 'l confessavan lográ reanimar aquell esperit decaygut, donar forsa á aquell cos exánime. Es que l' instint de conservació de la vida será sempre l' aspiració suprema del sér humá.

Poch menos que á pes de brassos lo pujaren al cadafalch. Lo ferén seure en lo repetje del pal: era massa menut y l' argolla no li arribava al coll. Tingué d' alsarse novament y li posaren una manta doblegada que li servis de cuixi. Tot estava á punt. Lo butxi li tapá la cara ab un mocador negre: los capellans resaren lo credo: l' executor de la justicia maniobrá: lo reo feu una extremitat horrible... y per fi quedá demostrat lo que havia dit lo bisbe:—Los homes no perdonan.

Per realisar lo desitj que teniam de donar l' imatge del reo en la capella, del reo avans de morir y del reo ja executat, aixís com lo retrato del butxi, tot autèntich y pres del natural, separantnos de altrás publicacions, qu' en aquesta qüestió ab l' afany de adelantarse no ham mirat prim, no hem reparat en esforços ni sacrificis. No podiam anticiparnos, en quan la senmana passada coincidi l' aparició del nostre periódich ab la execució del reo.

Hem de consignar que en la presó trobarem las majors facilitats y una acullida plena de las majors atencions y respectes, per part de tots los empleats, distingintse en aquest punt lo director Sr. Trigueros, lo segón director Sr. Nieto, lo majordom Sr. Figuerola y l' empleat Sr. Nieto. Tot lo que diguessem en pró de la seva exquisita amabilitat é inagotable sollicitud seria pàlit. Rebin, per sa conducta ab la premsa, las gracias mes expressivas.

J.

En la capella.

Després de mort.